

Celoslovenské výsledky (výber)

**Bratislava
jún 2001**

Výsledky pilotného testovania maturantov MONITOR 2001
pre Štátny pedagogický ústav spracovala firma

Vranovská 6, P. O. Box 215, 854 02 Bratislava 5
tel. + fax: (07) 63 81 26 89, 63 82 49 52
www.exam.sk

Návod na použitie priloženého CD

Vzhľadom na to, že celkový rozsah podrobných výsledkov pre školy presiahol 500 strán A4, obsahuje tento materiál iba výber hlavných celoslovenských výsledkov v jednotlivých predmetoch. Ostatné podrobné výsledky a informácie sú obsiahnuté v sérii dokumentov, ktoré nájdete na priloženom CD.

Obsah CD

Najzaujímavejšie budú pre Vás pravdepodobne súbory v adresári **VYSLEDKY**. Nájdete tam deväť dokumentov s podrobnými výsledkami jednotlivých testov administrovaných v rámci MONITOR-u 2001. Desiatym dokumentom v uvedenom adresári je elektronická podoba tohto materiálu.

V adresári **TESTY** sú umiestnené A-formy všetkých testov. Môžu byť užitočné v prípade, že si budete chcieť preštudovať výsledky testu, ktorý nebol na Vašej škole administrovaný. V adresári **OH** nájdete odpovedové hárky k jednotlivým testom. V adresári **INFO** je umiestnený úvodný informačný dokument, ktorý bol zasielaný všetkým zúčastneným školám. Okrem iného obsahuje presné stanovenie toho, ktoré testy boli určené ktorým školám a žiakom (táto informácia sa nenachádza v dokumentoch s výsledkami).

Inštalácia prehliadača dokumentov vo formáte PDF

Všetky dokumenty na CD sú vo formáte PDF (portable document format). Aby ste si ich mohli prehliadať na obrazovke a prípadne si ich aj vytlačiť, musíte mať na Vašom PC nainštalovaný prehliadač súborov vo formáte PDF – program Adobe Acrobat Reader vo verzii 4.0 alebo vyššej. Ide o voľne šíriteľný program (freeware), ktorý je bežne dostupný na Internete. Nájdete ho však aj priamo na dodanom CD v adresári **ACROREAD**. CD obsahuje inštalačný program verzie 4.0 (ar40eng.exe) aj najnovšej verzie 5.0 (ar500enu.exe). Odporúčame Vám najskôr skúsiť nainštalovať najnovšiu verziu 5.0 a iba v prípade výskytu problémov použiť staršiu verziu 4.0.

Postup inštalácie programu Adobe Acrobat Reader je veľmi jednoduchý: spustíte inštalačný program ar500enu.exe (na CD je v adresári ACROREAD) a ďalej postupujete podľa pokynov. Program Vás vyzve ukončiť iné programy pod Windows – zvolíte NEXT. Následne Vám ponúkne adresár, kam sa bude inštalovať – ak Vám vyhovuje, zvolíte NEXT. Ďalej už prebehne inštalácia automaticky. Upozornenie: program vyžaduje aspoň 32 MB voľného priestoru na cieľovom disku. Ak ich nenájde, inštalácia sa preruší (zvolíte ABORT), uvoľnite disk a inštalujte znova.

Prezeranie dokumentov na obrazovke

Ak už máte prehliadač PDF súborov nainštalovaný, môžete prísť k prehliadaniu jednotlivých dokumentov nachádzajúcich sa na CD. Spustíte program Acrobat Reader a cez menu FILE ⇒ OPEN nájdite na CD požadovaný dokument. Pri prvom spustení bude program vyžadovať potvrdenie licenčnej zmluvy (End-user License Agreement) – zvolíte ACCEPT.

Tlač dokumentov

Ak budete chcieť niektorý dokument vytlačiť, použite menu FILE ⇒ PRINT. Tlačiareň nastavte tak, ako pri bežnej tlači (napr. z Wordu). Zvoľte formát dokumentu portrait (zvislo), aj keď sa niektoré strany v PDF-dokumentoch na obrazovke zobrazujú vo formáte landscape (vodorovne). Pri tlači z programu Acrobat Reader sa tieto strany automaticky otočia a vytlačia sa správne.

Upozornenie: pri tlači dokumentov na niektorých tlačiarňach môže dôjsť k malým grafickým chybám, spravidla súvisiacim s nesprávnym interpretovaním slovenskej diakritiky. Ide o chybu programu Acrobat Reader, ktorú sa nám, žiaľ, nepodarilo odstrániť.

V prípade akýchkoľvek problémov s použitím CD môžete telefonicky alebo e-mailom kontaktovať firmu EXAM (63 81 26 89, 63 82 49 52, info@exam.sk), menovite pracovníkov RNDr. Romana Farnbauera alebo Mgr. Martina Klíma.

Vážené kolegyně a kolegovia,

tento materiál obsahuje výber základných celoslovenských výsledkov tohtoročného pilotného testovania maturantov v jednotlivých predmetoch. Vzhľadom na veľký počet zapojených škôl (387) a administrovaných testov (9) stáli organizátori MONITOR-u 2001 pred rozhodnutím: obmedziť výsledky pre školy na základné informácie tak, aby bolo únosné rozmnožiť ich v papierovej podobe pre všetky školy, alebo naopak, poskytnúť školám čo najobsiahlejší súbor dokumentov s podrobnými výsledkami, ktorý však bude možné (pre veľký rozsah) distribuovať iba v elektronickej podobe. Napokon bolo zvolené kompromisné riešenie: každá škola dostala tento písomný materiál so základnými výsledkami vo všetkých predmetoch a jeho prílohu tvorí CD, ktoré obsahuje ďalších deväť dokumentov s podrobnými výsledkami všetkých testov (bez ohľadu na to, či príslušné testy boli na škole administrované). Celkový rozsah dokumentov na CD prevyšuje 500 strán A4.

Dokumenty na priloženom CD sú komplexnými správami o výsledkoch testovania v jednotlivých predmetoch. Obsahujú podrobné údaje o vzorke testovaných škôl, tried a žiakov, podrobné (anonymné) celoslovenské rebríčky všetkých testovaných škôl a tried, základné psychometrické parametre použitých testov, ich detailnú položkovú analýzu a nakoniec vyhodnotenie učiteľských dotazníkov (zatiaľ iba uzavreté otázky) a žiackych dotazníkov k jednotlivým testom. Na základe obsiahnutých údajov budete môcť podrobne zhodnotiť výsledky žiakov Vašej školy v jednotlivých predmetoch a objektívne ich porovnať s výsledkami žiakov iných škôl. V súlade s vopred ohlásenými pravidlami sú zverejnené rebríčky škôl anonymné (každej škole bol oznámený iba jej kód).¹

Tento materiál i podrobné správy na CD obsahujú veľa podnetov na zamyslenie i na odborné diskusie v rámci predmetových komisií. Výsledky pilotného testovania a ich hlbšie analýzy môžu byť cennou inšpiráciou na úvahy o vyučovaní jednotlivých predmetov na našich stredných školách. Vzhľadom na svoju podrobnosť a informačnú bohatosť môžu výsledky poslúžiť aj ako podklad pre vystúpenie na konferencii, pre publikáciu v odbornom časopise či pre seminárnu prácu v rámci ďalšieho vzdelávania učiteľov.

Očakávame, že niektorým z Vás budú v dokumentoch chýbať zhrňujúce komentáre a zhodnotenie výsledkov. Nikde sa totiž nedočítate, či sú celkové dosiahnuté výsledky hodnotené ako dobré alebo ako nedostatočné. Absencia takýchto hodnotiacich súdov je zámerom, ktorý si možno zaslúži bližšie vysvetlenie: zostavovateľom týchto výsledkov je firma EXAM, ktorá na objednávku Štátneho pedagogického ústavu (a presne podľa jeho špecifikácie) celý projekt pripravila, zrealizovala a vyhodnotila. Našou úlohou je však iba realizácia objektívneho merania, t. j. získanie dát, nie ich interpretácia. Chceme, aby naša pozícia bola vnímaná ako nestranná a neutrálna. Chceme slovenskému školstvu „nastavovať zrkadlo“, nie hodnotiť to, čo sa v ňom zjavuje. To je úlohou iných, predovšetkým odborných pracovníkov ministerstva školstva, Štátneho pedagogického ústavu, metodických centier, školskej inšpekcie a v neposlednom rade samotných učiteľov. Očakávame, že práve z týchto smerov sa v blízkej budúcnosti objavia odborné hodnotiace štúdie, ktoré jednotlivé výsledky zhodnotia, vysvetlia, dajú do súvisu s inými relevantnými faktormi.

MONITOR 2001 bol ďalším významným krokom v procese prípravy novej koncepcie maturitnej skúšky. Dovoľte, aby sme Vám na tomto mieste ešte raz úprimne poďakovali za spoluprácu pri jeho realizácii.

RNDr. Vladimír Burjan
riaditeľ firmy EXAM

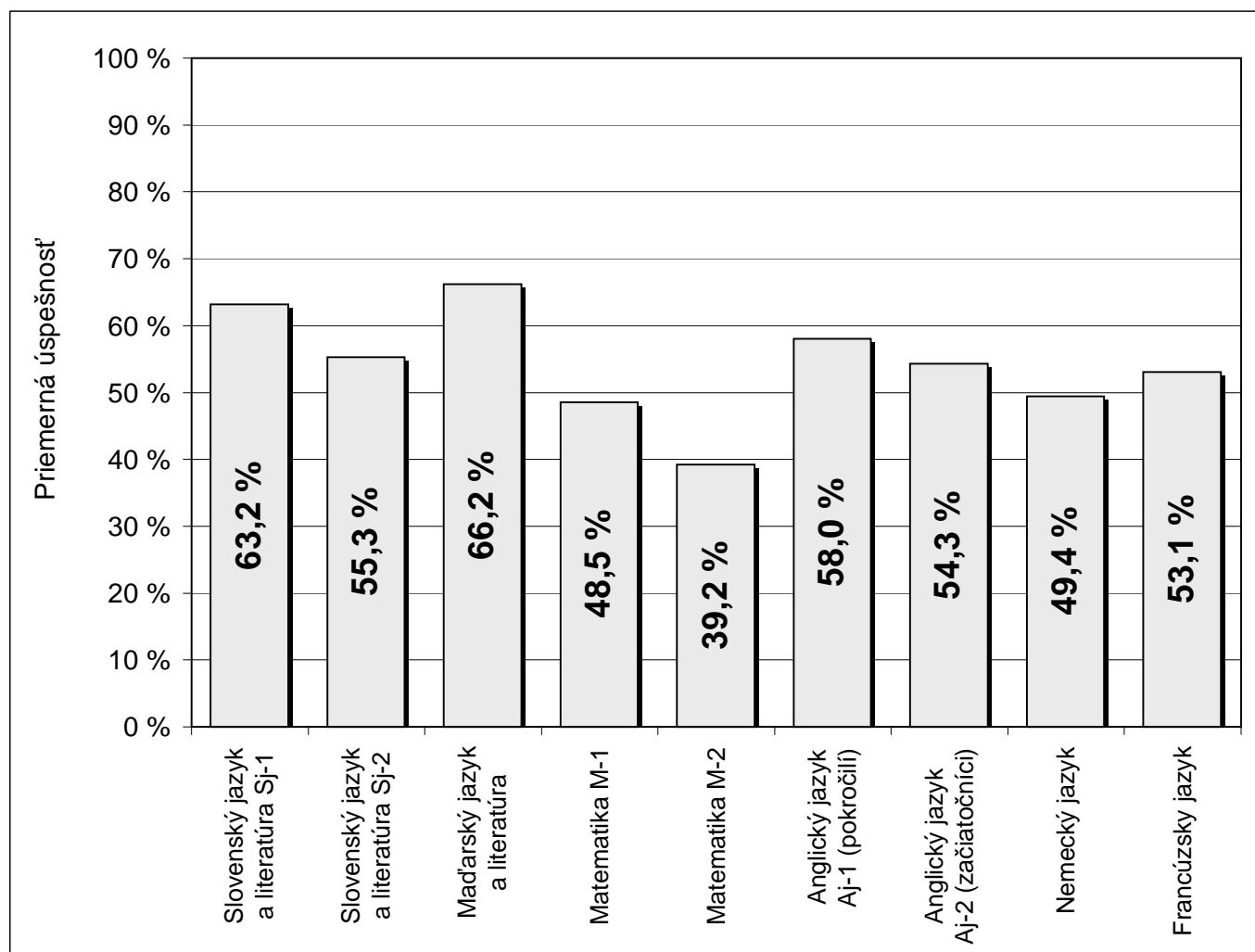
¹ Kódy škôl použité v týchto výsledkoch sú iné ako tie, ktoré boli použité počas administrácie testov. V súlade s vopred ohlásenými pravidlami kódy škôl nebudú odtajnené ani pre objednávateľa pilotného testovania a odberateľov jeho výsledkov (MŠ SR, ŠPÚ, inšpekcia, ...). Tento postup bol striktno dodržaný aj v minulých rokoch.

MONITOR 2001 - počty testovaných žiakov v jednotlivých predmetoch

	Sj-1	Sj-2	Maď. j.	M-1	M-2	Aj-1	Aj-2	Nj	Fj
Celkový počet žiakov	12144	15828	841	7087	3816	6792	4167	5113	371
Gymnázium	12 144	872	841	6 290	0	5 274	2 060	2 417	275
SOŠ	0	11 134	0	797	2 531	1 450	1 793	2 373	88
SOU	0	3 822	0	0	1 285	68	314	323	8
Státne školy	10 684	14 606	788	6 522	3 647	5 854	3 703	4 663	349
Súkromné školy	311	824	23	138	130	296	218	172	1
Cirkevné školy	1 149	398	30	427	39	642	246	278	21
Slovenský jazyk	11 709	14 025	0	6 686	3 799	6 375	3 912	4 853	358
Maďarský jazyk	0	1 770	841	291	17	152	217	203	0
Iný jazyk	435	33	0	110	0	265	38	57	13
Banskobystrický kraj	1 584	1 725	91	870	376	865	488	686	88
Bratislavský kraj	2 140	1 897	98	1 183	300	1 319	698	854	76
Košický kraj	1 882	2 126	115	1 164	532	955	668	636	27
Nitriansky kraj	1 260	2 348	264	755	521	736	571	678	35
Prešovský kraj	1 611	2 143	0	889	618	904	534	696	38
Trenčiansky kraj	1 164	2 068	0	678	603	665	315	637	46
Trnavský kraj	979	1 833	273	663	328	460	513	450	25
Žilinský kraj	1 524	1 688	0	885	538	888	380	476	36
Chlapci	5 024	7 482	290	3 853	2 142	2 606	1 547	1 761	79
Dievčatá	7 117	8 345	551	3 232	1 672	4 186	2 620	3 352	292
Pohlavie neuvedené	3	1	0	2	2	0	0	0	0
Známka 1	4 904	2 670	330	2 731	750	3 221	1 387	2 115	219
Známka 2	4 640	5 321	291	2 608	1 353	2 346	1 562	1 714	108
Známka 3	2 064	5 136	168	1 350	1 136	982	974	978	36
Známka 4	469	2 394	49	357	525	215	220	285	5
Známka 5	36	274	3	27	46	19	20	16	1
Známka neuvedená	31	33	0	14	6	9	4	5	2

Celkové výsledky v jednotlivých predmetoch

Predmet (test)	Počet hodnotených žiakov	Celoslovenská priemerná úspešnosť
Slovenský jazyk a literatúra Sj-1	12 144	63,2 %
Slovenský jazyk a literatúra Sj-2	15 828	55,3 %
Maďarský jazyk a literatúra	841	66,2 %
Matematika M-1	7 087	48,5 %
Matematika M-2	3 816	39,2 %
Anglický jazyk Aj-1 (pokročilí)	6 792	58,0 %
Anglický jazyk Aj-2 (začiatočníci)	4 167	54,3 %
Nemecký jazyk	5 113	49,4 %
Francúzsky jazyk	371	53,1 %

Grafické rebríčky škôl a žiakov v jednotlivých predmetoch

Súdiac podľa ohlasov na doterajšie pilotné testovania maturantov (MONITOR 99 a MONITOR 2000), táto časť výsledkov je pre vedenie škôl a pre učiteľov asi najzaujímavejšia. Súčasne však vyvoláva najintenzívnejšie diskusie a polemiky. Ide o rebríčky škôl a tried zostavené podľa výsledkov testovania v príslušnom predmete. V súlade s vopred ohlásenými pravidlami MONITOR-u 2001 sú všetky výsledky (a teda aj uvedené rebríčky) anonymné na úrovni škôl. Miesto názvov a adries škôl sú uvádzané iba ich kódy, pričom **každá škola pozná iba vlastný kód**. V tejto „zakódovanej“ podobe budú výsledky poskytnuté aj Štátnemu pedagogickému ústavu, Ministerstvu školstva SR a Štátnej školskej inšpekcii. Keďže pri samotnej administrácii testov došlo de facto k zverejneniu kódov (napr. žiaci školy poznajú kód školy, inšpektor, ktorý na škole dohliadal na regulárny priebeh, ho tiež pozná), **vo všetkých materiáloch s celoslovenskými výsledkami sú použité iné kódy škôl ako pri administrácii testov**. Pokiaľ je škola spokojná so svojimi výsledkami a chce sa nimi „pochváliť“ pred pedagogickou alebo rodičovskou verejnosťou, môže sama svoj kód odtajniť a tým zverejniť svoje výsledky. Ak tak nechce urobiť, má garantovanú anonymitu.

Na priloženom CD nájdete podrobné porovnanie výsledkov všetkých testovaných škôl a tried. V tomto materiáli uvádzame iba grafickú podobu rebríčka škôl a rebríčka všetkých testovaných žiakov.

Grafický rebríček škôl je znázornením poradia všetkých zapojených škôl. Každý stĺpec grafu predstavuje výsledok jednej školy. Vzhľadom na veľký počet škôl sú niekedy stĺpce tenké a splývajú. Výška stĺpca udáva priemernú úspešnosť všetkých žiakov, ktorí v danej škole písali príslušný test. Priemernou úspešnosťou sa pritom rozumie, koľko % bodov (z maximálneho možného počtu) žiaci školy v teste získali. Školy sú zoradené podľa dosiahnutého výsledku od najlepších (vľavo) po najslabšie (vpravo).

Grafický rebríček škôl získava na zaujímavosti tým, že pri každej škole je vyznačený aj ďalší údaj – priemerná známka všetkých testovaných žiakov v predmete testu (ide o známku z posledného vysvedčenia). Táto hodnota je vyznačená nad každou školou a jednotlivé hodnoty sú pospájané čiarami do čiarového grafu. K týmto hodnotám sa vzťahuje sekundárna zvislá os (vpravo). Ak by známky na vysvedčeniach úzko korelovali so skutočnými vedomosťami žiakov, tak ako ich prejavili v teste, mala by krivka priemerných známok klesať úmerne tomu, ako klesá priemerný výsledok žiakov školy. Ako však z grafu vidno, nie je tomu tak a krivka priemerných známok vykazuje (vo všetkých predmetoch) nepravidelné oscilácie nesúvisiace s výsledkom žiakov v teste. Hlavnou príčinou tohto javu je skutočnosť, že hodnotenie žiakov v jednotlivých školách nie je navzájom koordinované – neexistujú preň objektívne jednotiace kritériá.

Grafický rebríček žiakov je znázornením poradia všetkých testovaných žiakov. Každý bod čiary predstavuje výsledok jedného žiaka, menovite jeho úspešnosť. (Vzhľadom na veľký počet žiakov sme v tomto prípade nepoužili stĺpcový graf ako v prípade škôl, pretože stĺpce by splynuli do jednoliatej plochy.) Úspešnosťou sa pritom rozumie, koľko % bodov (z maximálneho možného počtu) žiak v teste získal. Žiaci sú zoradení podľa dosiahnutého výsledku od najlepších (vľavo) po najslabších (vpravo).

Z podrobných tabuliek (na CD) aj z prehľadných grafických rebríčkov vidno, že **medzi jednotlivými školami a triedami existujú veľké rozdiely v dosiahnutej úrovni vedomostí**. (Treba si uvedomiť, že napr. už rozdiel 30 % je v danom kontexte pomerne veľký.) Ako vidno z porovnaní medzi jednotlivými skupinami škôl (podľa typu školy, zriaďovateľa, sídla, vyučovacieho jazyka, ...) významné rozdiely nie sú spravidla medzi týmito skupinami, ale medzi konkrétnymi školami v rámci každej z uvedených skupín. Toto zistenie možno interpretovať aj tak, že **hlavné príčiny rozdielnej výstupnej úrovne žiakov treba hľadať v rámci samotných škôl**. Rozhodujúcimi faktormi môže byť vstupná úroveň žiakov, spôsob riadenia školy, personálne obsadenie a kvalifikácia pedagogického zboru, materiálne podmienky školy a pod.

Zároveň sa opäť potvrdilo jedno z významných zistení predchádzajúcich pilotných testovaní maturantov: **interné hodnotenie žiakov školami (vyjadrené priemerami známok na vysvedčení) veľmi slabo koreluje s výsledkami žiakov v testoch**. Žiaci škôl, ktoré sa umiestnili na konci rebríčka majú často lepšie priemerné známky z testovaného predmetu ako žiaci škôl, ktoré sa umiestnili na popredných miestach. Toto konštatovanie nemá byť obvinením učiteľov, že zámerne dávajú žiakom lepšie alebo horšie známky, než by zodpovedali ich skutočným vedomostiam. Problém je totiž v tom, že aj keby

všetci učitelia pristupovali ku klasifikácii maximálne zodpovedne a zo svojho pohľadu objektívne, v podmienkach absencie výstupných štandardov a jednotných kritérií na hodnotenie žiakov nie je možné dosiahnuť, aby interné hodnotenie stoviek učiteľov bolo vzájomne porovnateľné. Nízka korelácia a nekompatibilita sú vlastnosťami každého systému založeného výhradne na internom hodnotení žiakov. Práve pripravované rozšírenie maturitných skúšok o externú časť (rovnakú pre všetky školy) má za cieľ dosiahnuť zobjektívnenie a zosúladenie hodnotenia žiakov.

Posúdenie celkových výsledkov v tomto teste ponechávame na pedagogickú verejnosť. Pritom samozrejme nemožno vychádzať iba z priemerných percentuálnych úspešností – tie samotné nič nehovoria, kým nie sú dané do súvisu s konkrétnym testom. Nemožno hodnotiť, či dosiahnutá celoslovenská priemerná úspešnosť v nejakom teste je vysoká alebo nízka. Treba si klásť otázku, či takýto výsledok je uspokojivý vzhľadom na konkrétny použitý test. Pri hodnotení sa musí vziať do úvahy miera súladu testu s učebnými osnovami, pomer zastúpenia štandardných a neštandardných otázok, pomer zastúpenia ľahkých a ťažkých otázok, čas na vypracovanie a ďalšie parametre testu. Podrobné hodnotenie použitého testu učiteľmi aj žiakmi tvorí záverečné kapitoly tohto materiálu. Vzhľadom na vysoký počet učiteľov a žiakov, ktorí vyjadrili svoj názor, je možné tomuto hodnoteniu prikladať patričnú váhu a vychádzať z neho pri posudzovaní celkových výsledkov MONITOR-u 2001.

Bez ohľadu na to, ako bude pedagogická verejnosť posudzovať celkové dosiahnuté výsledky, možno konštatovať, že úspešnosť žiakov na niektorých školách a v niektorých triedach je veľmi nízka. Je na vedení a učiteľoch týchto škôl, aby sa pokúsili analyzovať možné príčiny slabších výsledkov a hľadali spôsoby, ako ich v budúcnosti zlepšiť.

Celkové výsledky - Sj-1

Typ školy	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Gymnázia	12 144	63,2 %
SOS	0	-
SOU	0	-
	12 144	63,2 %

Zriaďovateľ	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Štátne školy	10 684	63,1 %
Súkromné školy	311	59,2 %
Cirkevné školy	1 149	65,3 %
	12 144	63,2 %

Vyuč. jazyk	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Slovenský jazyk	11 709	63,0 %
Maďarský jazyk	0	-
Iný jazyk	435	68,7 %
	12 144	63,2 %

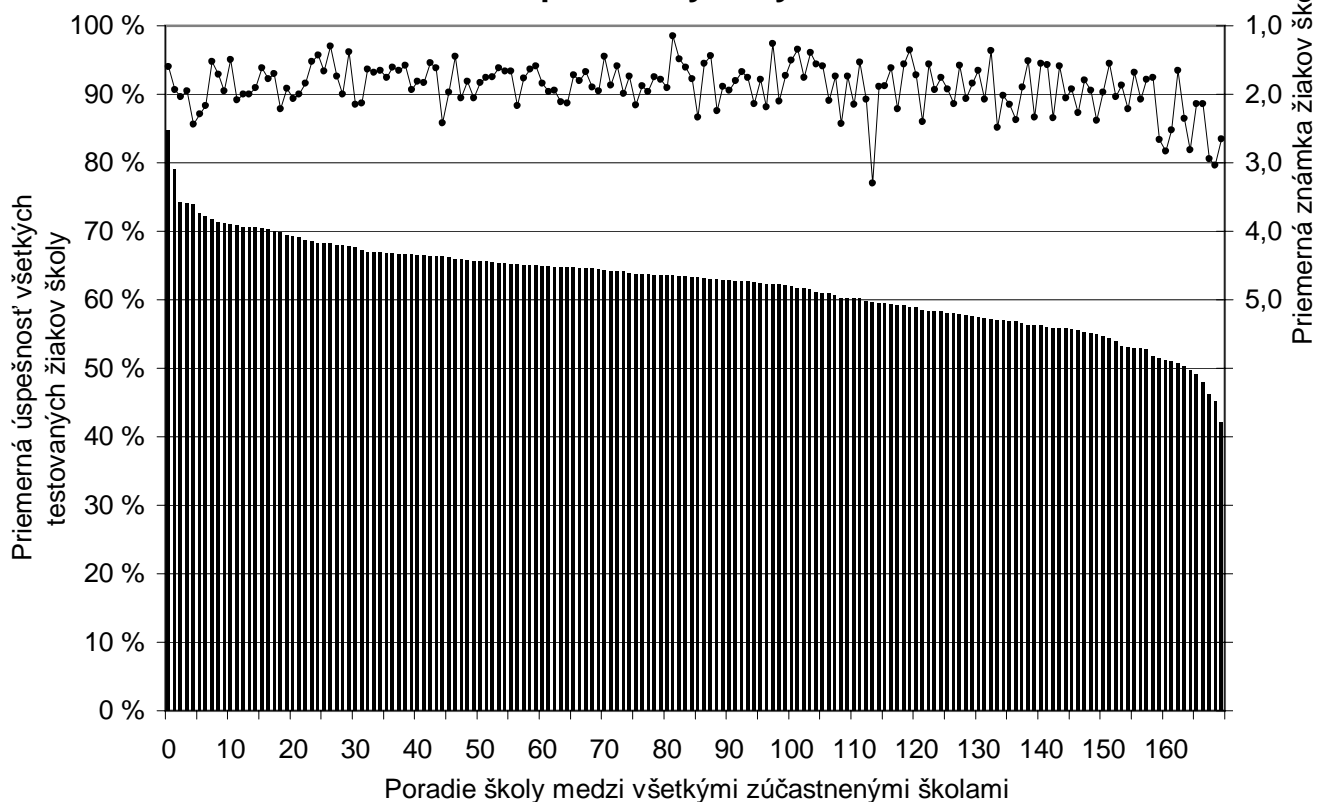
Kraj	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Banskobystrický	1 584	62,9 %
Bratislavský	2 140	64,2 %
Košický	1 882	62,0 %
Nitriansky	1 260	64,4 %
Prešovský	1 611	62,3 %
Trenčiansky	1 164	64,4 %
Trnavský	979	61,8 %
Žilinský	1 524	63,4 %
	12 144	63,2 %

Pohlavie	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Chlapci	5 024	61,3 %
Dievčatá	7 117	64,5 %
Neuvedené pohl.	3	68,8 %
	12 144	63,2 %

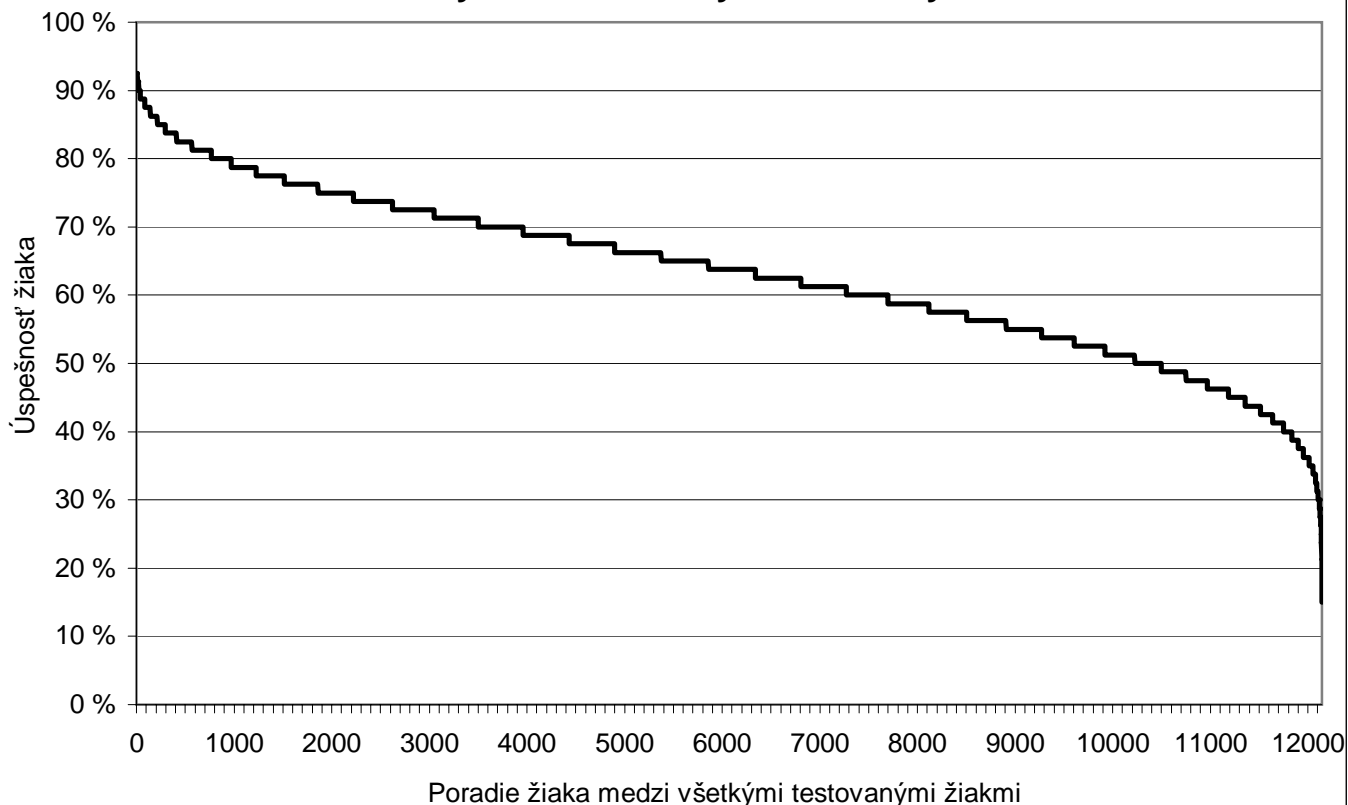
Známka na vysvedčení	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
1	4 904	63,6 %
2	4 640	62,8 %
3	2 064	56,6 %
4	469	52,2 %
5	36	48,3 %
Neuvedená známka	31	60,3 %
	12 144	63,2 %

Poznámka: hodnoty vyznačené šedou farbou nemožno považovať za štatisticky významné, nakoľko boli získané z príliš malej vzorky žiakov (menej ako 100).

MONITOR 2001 - Test zo slovenského jazyka a literatúry Sj-1
Porovnanie priemerných výsledkov škôl

MONITOR 2001 - Test zo slovenského jazyka a literatúry Sj-1
Grafický rebríček všetkých testovaných žiakov

Celkové výsledky - Sj-2

Typ školy	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Gymnaziá	872	56,6 %
SOS	11 134	57,3 %
SOU	3 822	49,2 %
	15 828	55,3 %

Zriaďovateľ	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Státne školy	14 606	55,5 %
Súkromné školy	824	51,8 %
Cirkevné školy	398	55,8 %
	15 828	55,3 %

Vyuč. jazyk	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Slovenský jazyk	14 025	56,0 %
Maďarský jazyk	1 770	50,3 %
Iný jazyk	33	62,3 %
	15 828	55,3 %

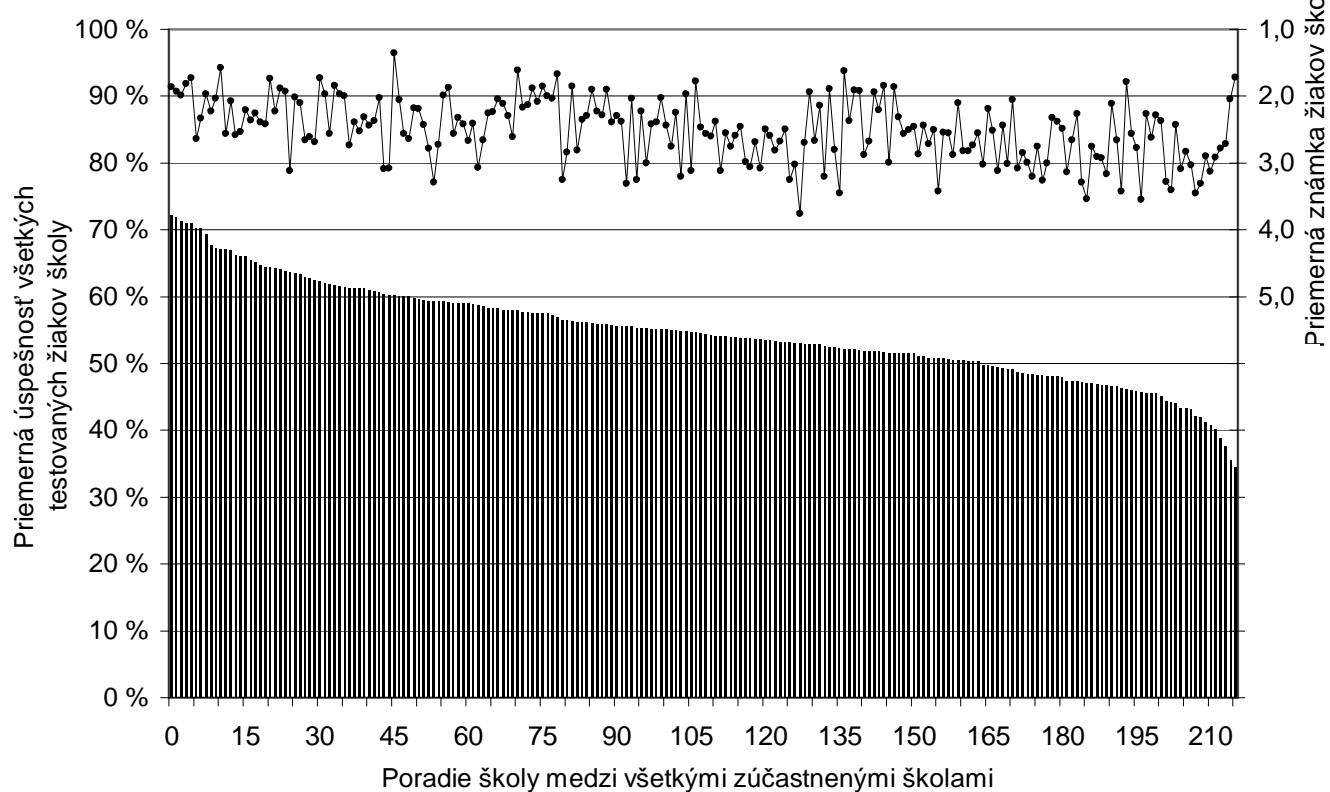
Kraj	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Banskobystrický	1 725	55,3 %
Bratislavský	1 897	58,8 %
Košický	2 126	53,0 %
Nitriansky	2 348	54,0 %
Prešovský	2 143	55,1 %
Trenčiansky	2 068	55,0 %
Trnavský	1 833	53,3 %
Žilinský	1 688	59,3 %
	15 828	55,3 %

Pohlavie	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Chlapci	7 482	53,1 %
Dievčatá	8 345	57,3 %
Neuvedené pohl.	1	50,0 %
	15 828	55,3 %

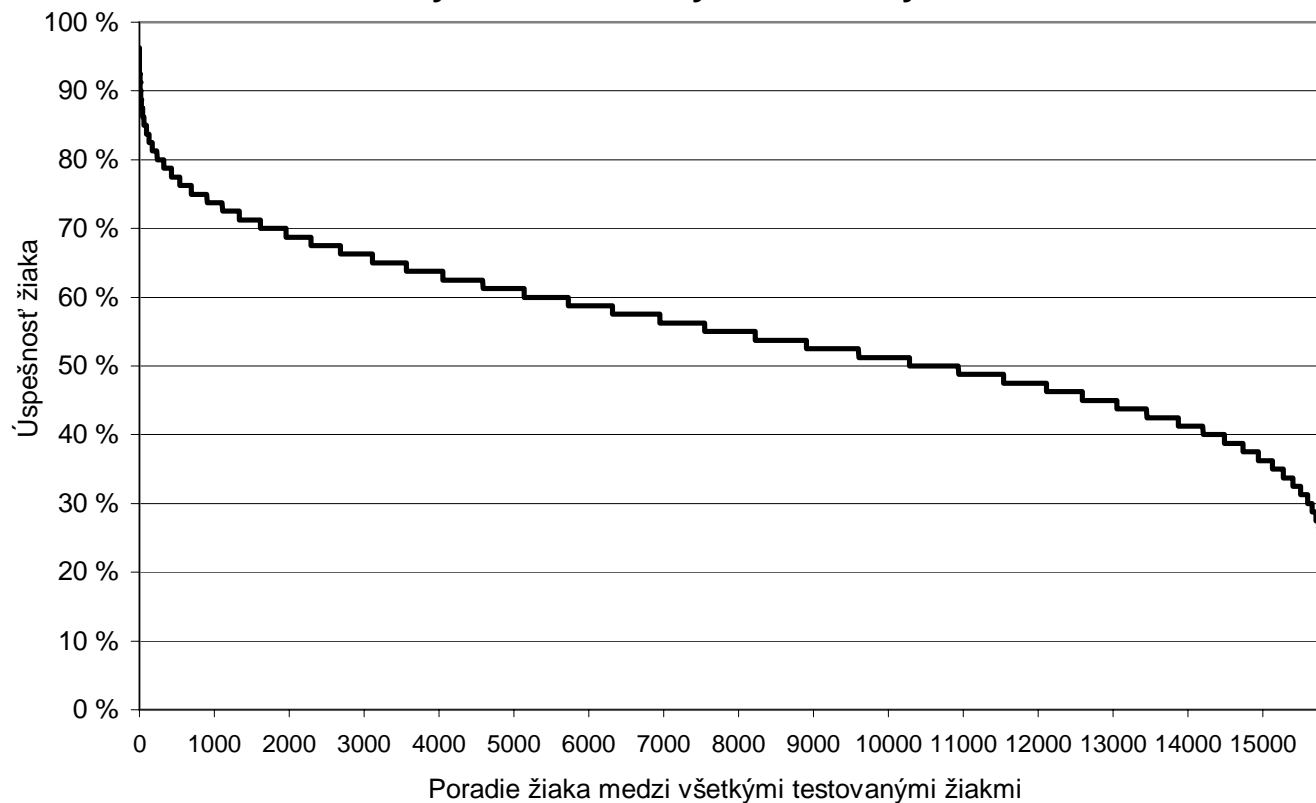
Známka na vysvedčení	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
1	2 670	63,6 %
2	5 321	57,4 %
3	5 136	52,7 %
4	2 394	48,4 %
5	274	46,6 %
Neuvedená známka	33	48,1 %
	15 828	55,3 %

Poznámka: hodnoty vyznačené šedou farbou nemožno považovať za štatisticky významné, nakoľko boli získané z príliš malej vzorky žiakov (menej ako 100).

MONITOR 2001 - Test zo slovenského jazyka a literatúry Sj-2 Porovnanie priemerných výsledkov škôl

MONITOR 2001 - Test zo slovenského jazyka a literatúry Sj-2 Grafický rebríček všetkých testovaných žiakov

Celkové výsledky - Mj

Typ školy	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Gymnázia	841	66,2 %
SOS	0	-
SOU	0	-
	841	66,2 %

Zriaďovateľ	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Státne školy	788	66,4 %
Súkromné školy	23	74,8 %
Cirkevné školy	30	53,9 %
	841	66,2 %

Vyuč. jazyk	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Slovenský jazyk	0	-
Maďarský jazyk	841	66,2 %
Iný jazyk	0	-
	841	66,2 %

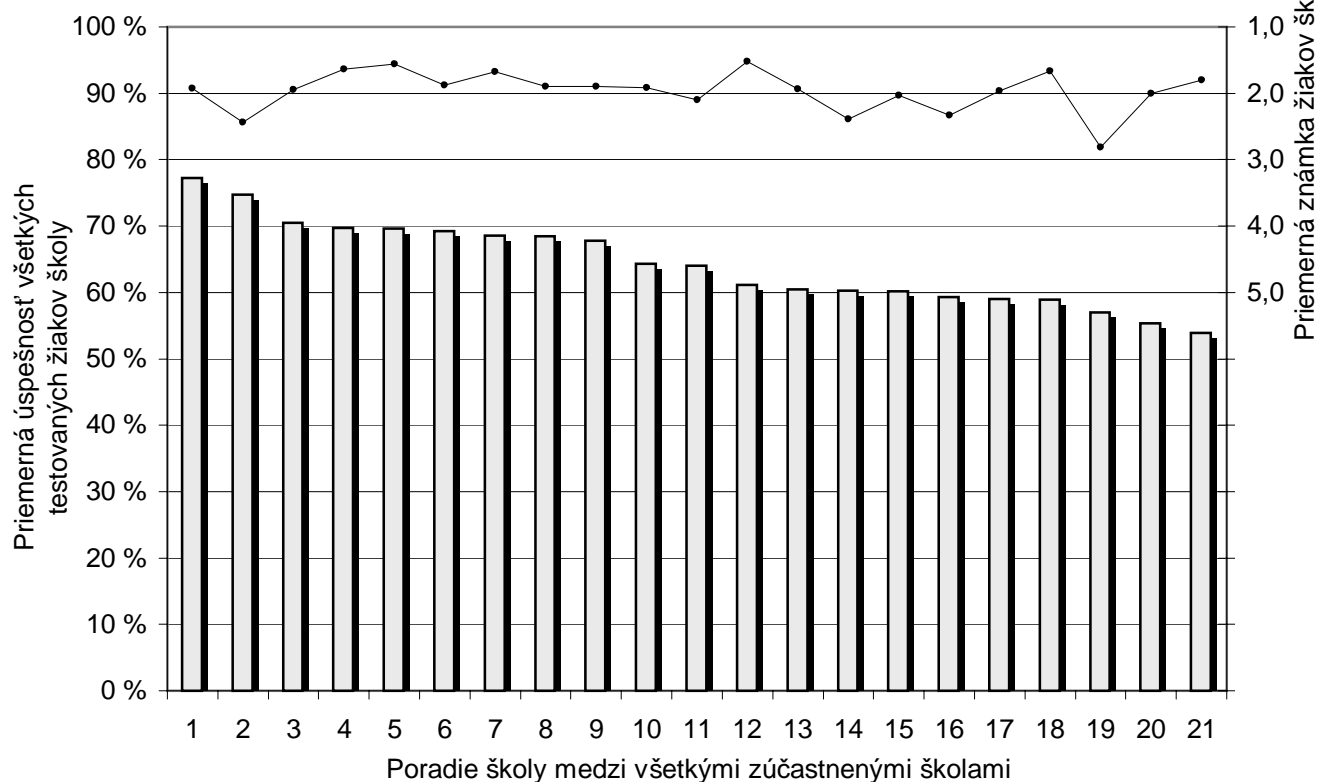
Kraj	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Banskobystrický	91	58,6 %
Bratislavský	98	66,7 %
Košický	115	62,1 %
Nitriansky	264	68,1 %
Prešovský	0	-
Trenčiansky	0	-
Trnavský	273	68,4 %
Žilinský	0	-
	841	66,2 %

Pohlavie	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Chlapci	290	66,1 %
Dievčatá	551	66,3 %
Neuvedené pohl.	0	-
	841	66,2 %

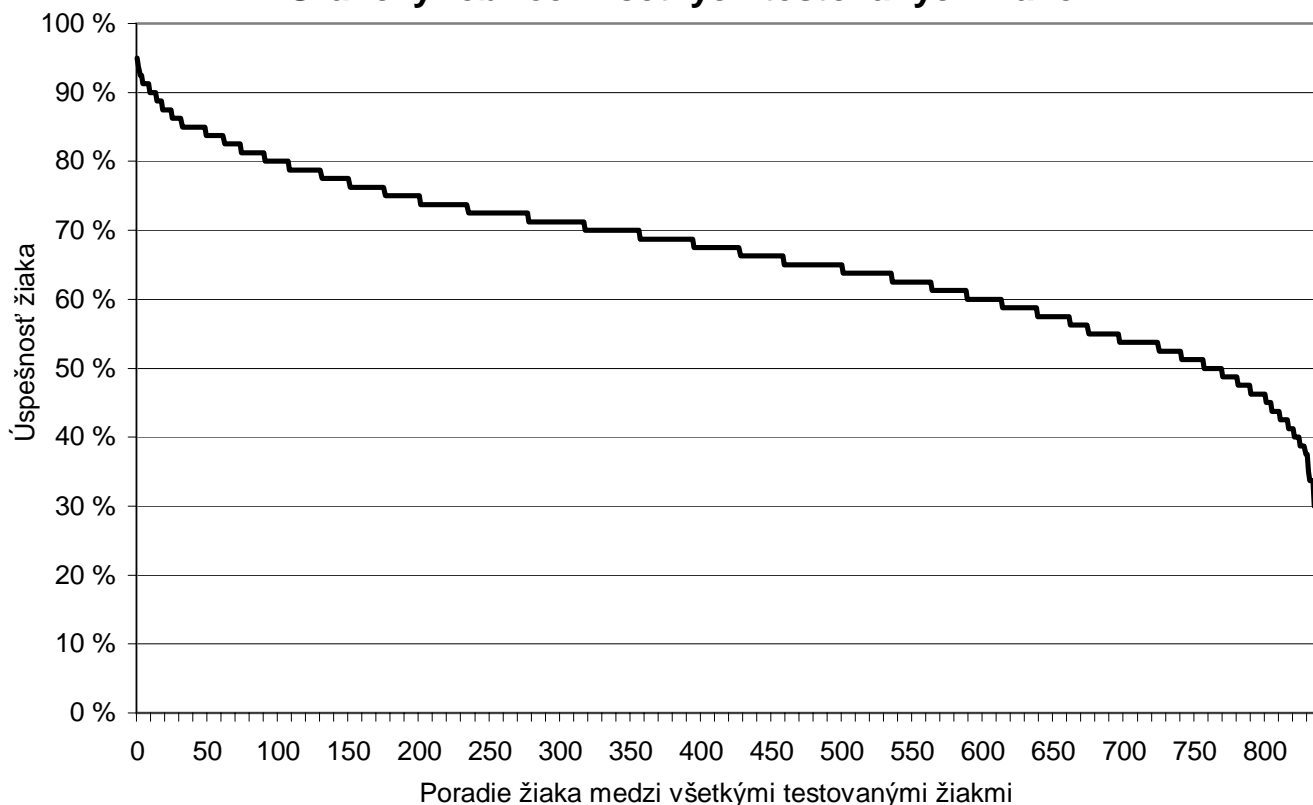
Známka na vysvedčení	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
1	330	70,8 %
2	291	66,0 %
3	168	60,8 %
4	49	55,5 %
5	3	62,1 %
Neuvedená známka	0	-
	841	66,2 %

Poznámka: hodnoty vyznačené šedou farbou nemožno považovať za štatisticky významné, nakoľko boli získané z príliš malej vzorky žiakov (menej ako 100).

MONITOR 2001 - Test z maďarského jazyka a literatúry Porovnanie priemerných výsledkov škôl

MONITOR 2001 - Test z maďarského jazyka a literatúry Grafický rebríček všetkých testovaných žiakov

Celkové výsledky - M-1

Typ školy	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Gymnázia	6 290	50,3 %
SOŠ	797	34,3 %
SOU	0	-
	7 087	48,5 %

Zriaďovateľ	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Státne školy	6 522	48,5 %
Súkromné školy	138	46,8 %
Cirkevné školy	427	48,7 %
	7 087	48,5 %

Vyuč. jazyk	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Slovenský jazyk	6 686	48,3 %
Maďarský jazyk	291	49,0 %
Iný jazyk	110	59,7 %
	7 087	48,5 %

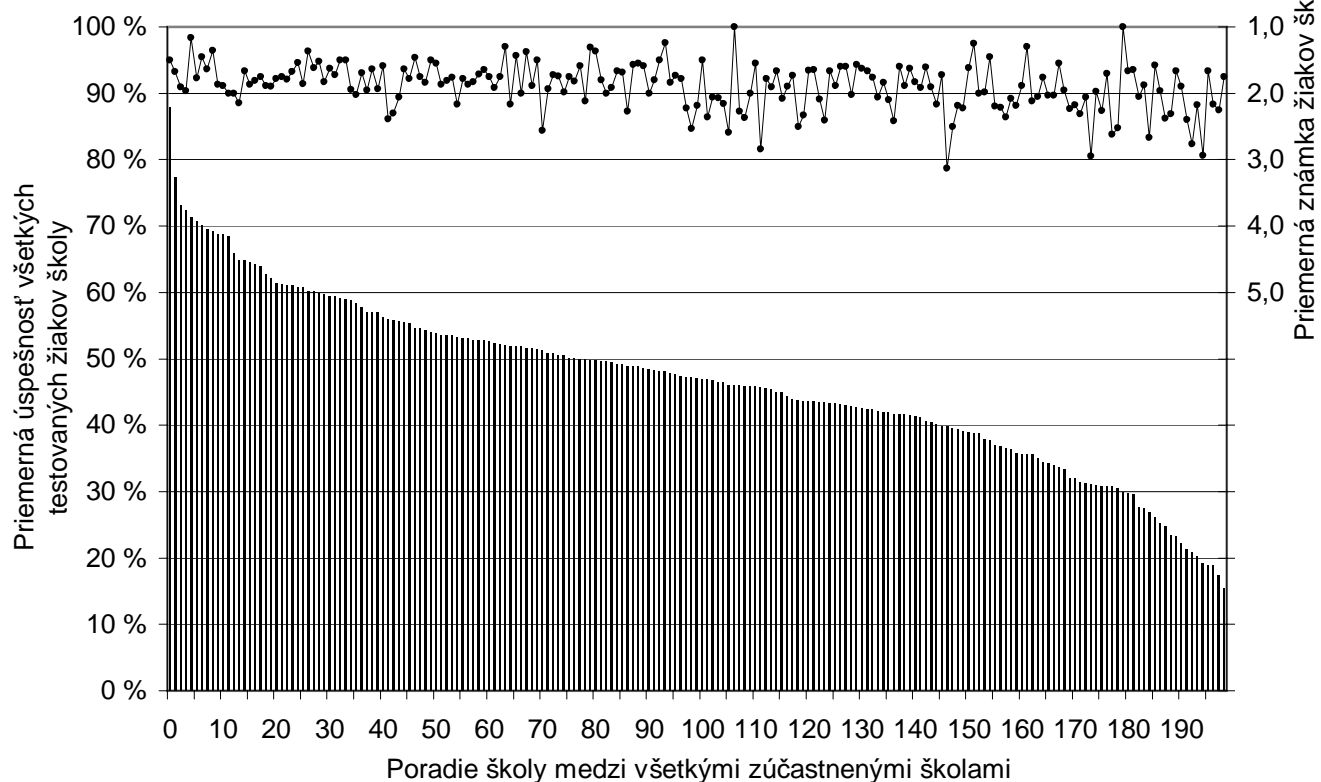
Kraj	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Banskobystrický	870	41,3 %
Bratislavský	1 183	54,6 %
Košický	1 164	44,6 %
Nitriansky	755	48,5 %
Prešovský	889	52,8 %
Trenčiansky	678	49,5 %
Trnavský	663	46,1 %
Žilinský	885	49,0 %
	7 087	48,5 %

Pohlavie	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Chlapci	3 853	52,1 %
Dievčatá	3 232	44,2 %
Neuvedené pohl.	2	25,0 %
	7 087	48,5 %

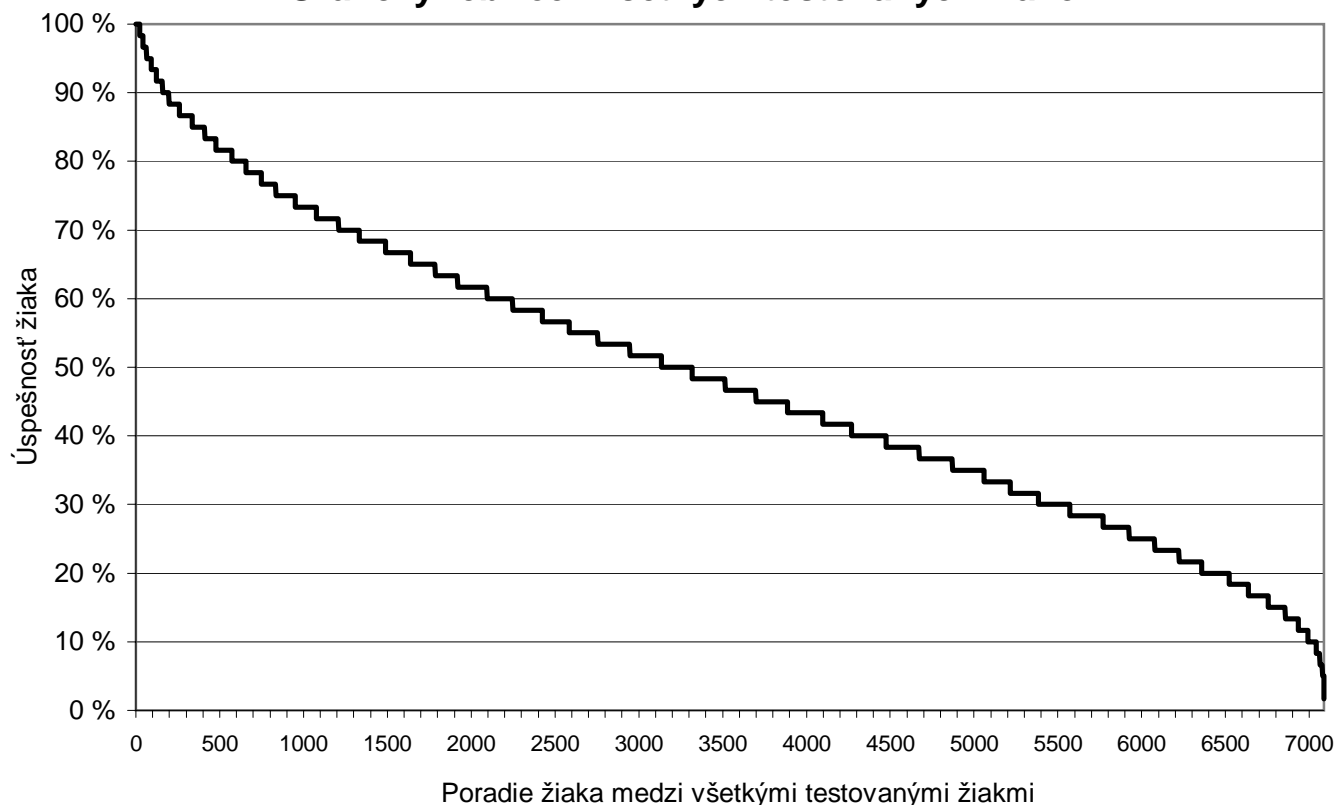
Známka na vysvedčení	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
1	2 731	58,1 %
2	2 608	46,2 %
3	1 350	38,0 %
4	357	32,5 %
5	27	30,4 %
Neuvedená známka	14	45,2 %
	7 087	48,5 %

Poznámka: hodnoty vyznačené šedou farbou nemožno považovať za štatisticky významné, nakoľko boli získané z príliš malej vzorky žiakov (menej ako 100).

MONITOR 2001 - Test z matematiky M-1 Porovnanie priemerných výsledkov škôl

MONITOR 2001 - Test z matematiky M-1 Grafický rebríček všetkých testovaných žiakov

Celkové výsledky - M-2

Typ školy	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Gymnázia	0	-
SOS	2 531	42,1 %
SOU	1 285	33,5 %
	3 816	39,2 %

Zriaďovateľ	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Štátne školy	3 647	39,2 %
Súkromné školy	130	41,3 %
Cirkevné školy	39	29,5 %
	3 816	39,2 %

Vyuč. jazyk	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Slovenský jazyk	3 799	39,1 %
Maďarský jazyk	17	65,3 %
Iný jazyk	0	-
	3 816	39,2 %

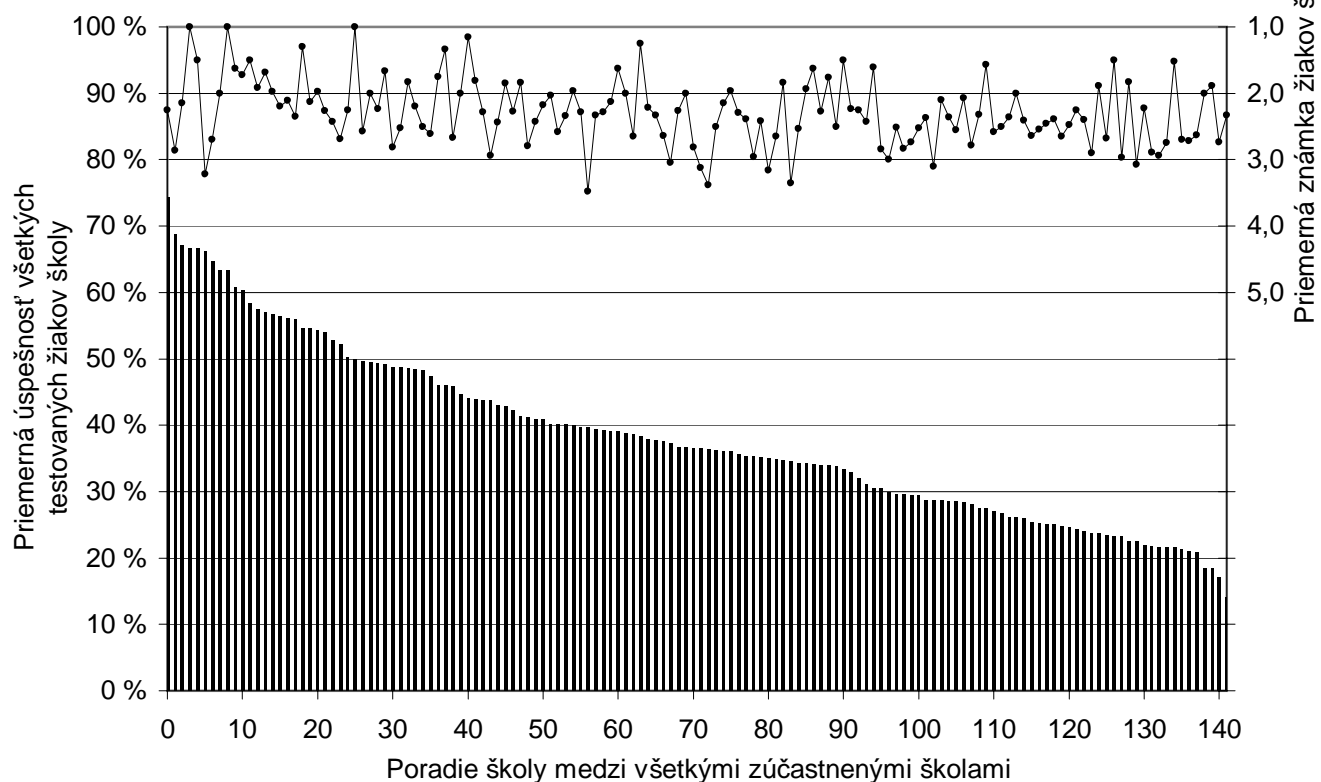
Kraj	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Banskobystrický	376	37,7 %
Bratislavský	300	40,1 %
Košický	532	36,3 %
Nitriansky	521	37,7 %
Prešovský	618	42,3 %
Trenčiansky	603	41,2 %
Trnavský	328	32,0 %
Žilinský	538	42,8 %
	3 816	39,2 %

Pohlavie	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Chlapci	2 142	43,9 %
Dievčatá	1 672	33,2 %
Neuvedené pohl.	2	41,7 %
	3 816	39,2 %

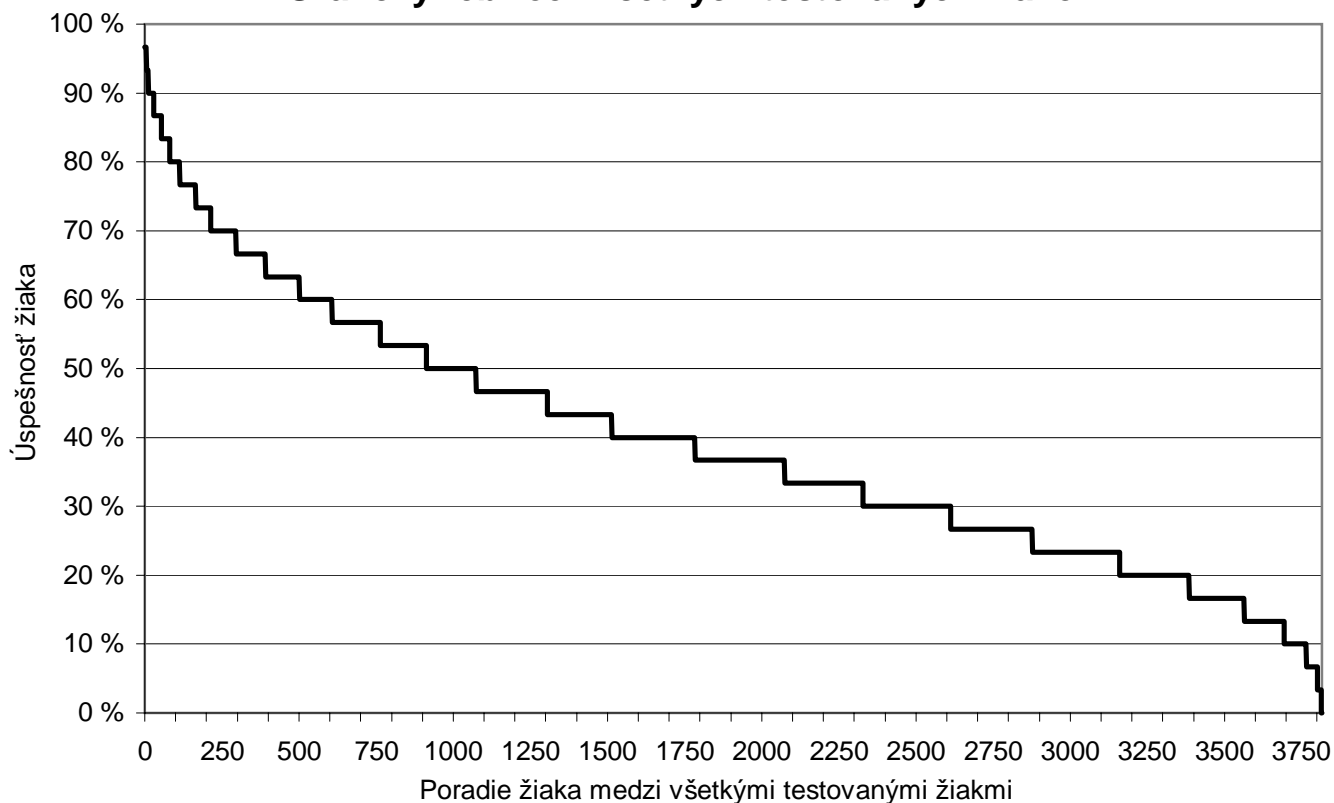
Známka na vysvedčení	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
1	750	47,4 %
2	1 353	40,1 %
3	1 136	35,7 %
4	525	33,7 %
5	46	28,3 %
Neuvedená známka	6	38,9 %
	3 816	39,2 %

Poznámka: hodnoty vyznačené šedou farbou nemožno považovať za štatisticky významné, nakoľko boli získané z príliš malej vzorky žiakov (menej ako 100).

MONITOR 2001 - Test z matematiky M-2 Porovnanie priemerných výsledkov škôl

MONITOR 2001 - Test z matematiky M-2 Grafický rebríček všetkých testovaných žiakov

Celkové výsledky - Aj-1

Typ školy	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Gymnázia	5 274	61,8 %
SOŠ	1 450	45,2 %
SOU	68	30,0 %
	6 792	58,0 %

Zriaďovateľ	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Státne školy	5 854	57,9 %
Súkromné školy	296	51,7 %
Cirkevné školy	642	61,6 %
	6 792	58,0 %

Vyuč. jazyk	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Slovenský jazyk	6 375	57,3 %
Maďarský jazyk	152	58,2 %
Iný jazyk	265	72,5 %
	6 792	58,0 %

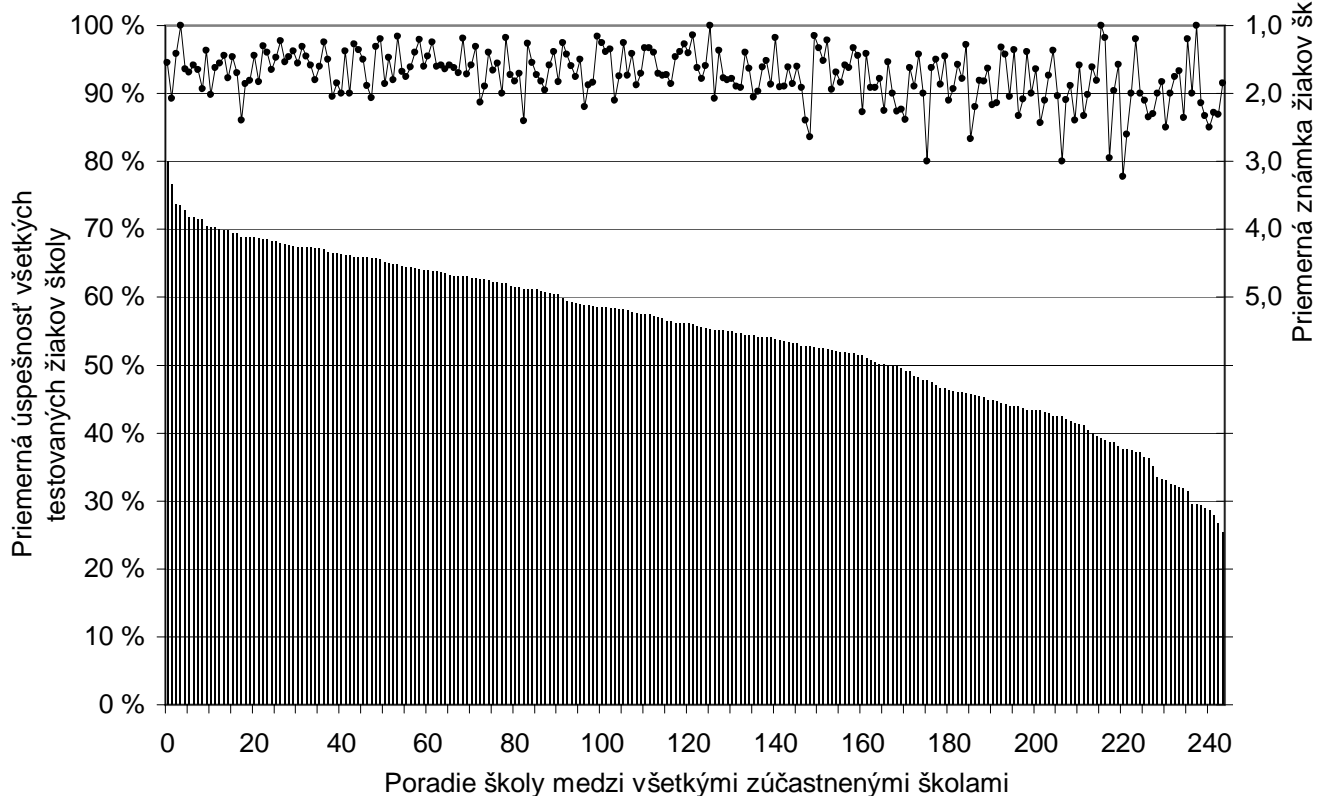
Kraj	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Banskobystrický	865	55,5 %
Bratislavský	1 319	63,2 %
Košický	955	57,1 %
Nitriansky	736	60,2 %
Prešovský	904	53,8 %
Trenčiansky	665	56,2 %
Trnavský	460	57,6 %
Žilinský	888	57,4 %
	6 792	58,0 %

Pohlavie	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Chlapci	2 606	58,4 %
Dievčatá	4 186	57,7 %
Neuvedené pohl.	0	-
	6 792	58,0 %

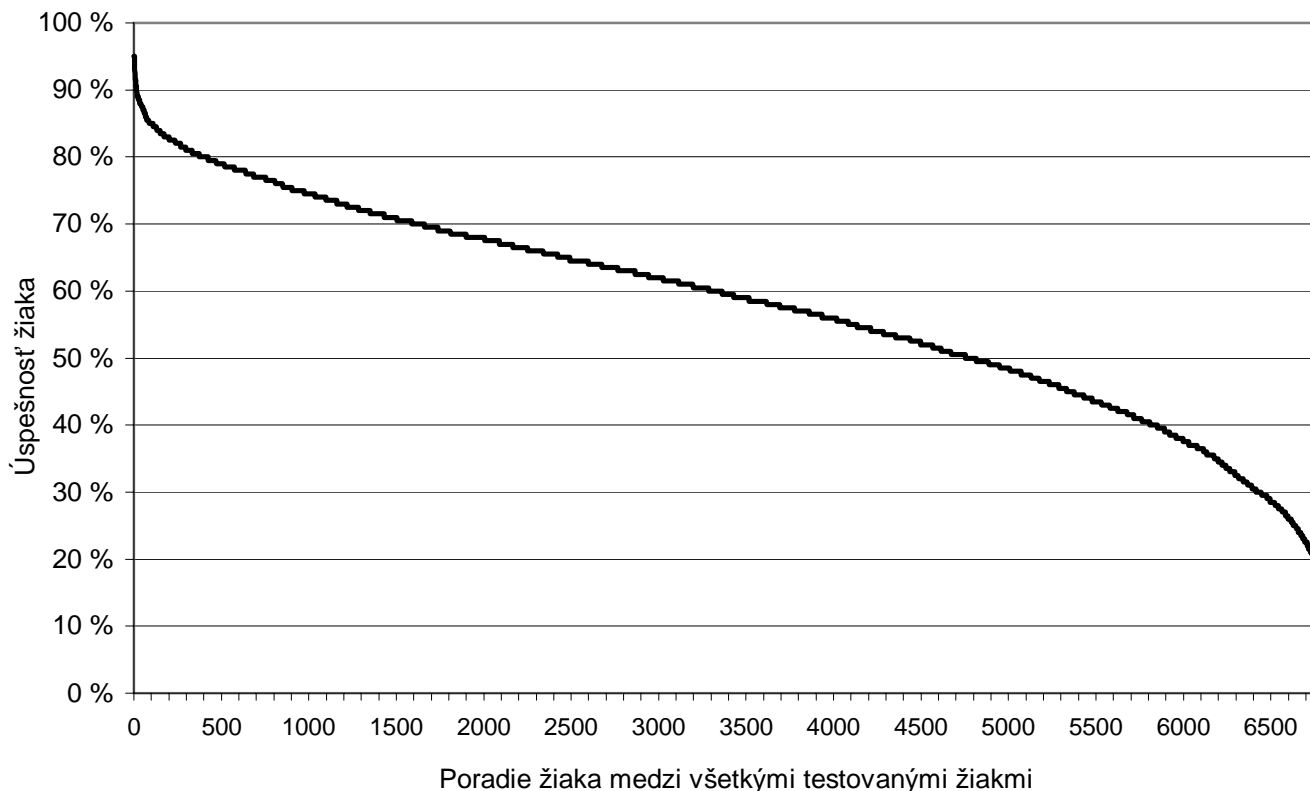
Známka na vysvedčení	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
1	3 221	64,6 %
2	2 346	55,1 %
3	982	47,5 %
4	215	39,7 %
5	19	36,8 %
Neuvedená známka	9	53,7 %
	6 792	58,0 %

Poznámka: hodnoty vyznačené šedou farbou nemožno považovať za štatisticky významné, nakoľko boli získané z príliš malej vzorky žiakov (menej ako 100).

MONITOR 2001 - Test z anglického jazyka Aj-1 Porovnanie priemerných výsledkov škôl

MONITOR 2001 - Test z anglického jazyka Aj-1 Grafický rebríček všetkých testovaných žiakov

Celkové výsledky - Aj-2

Typ školy	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Gymnaziá	2 060	62,4 %
SOS	1 793	47,8 %
SOU	314	39,0 %
	4 167	54,3 %

Zriaďovateľ	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Státne školy	3 703	54,9 %
Súkromné školy	218	48,3 %
Cirkevné školy	246	51,2 %
	4 167	54,3 %

Vyuč. jazyk	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Slovenský jazyk	3 912	53,9 %
Maďarský jazyk	217	58,9 %
Iný jazyk	38	69,8 %
	4 167	54,3 %

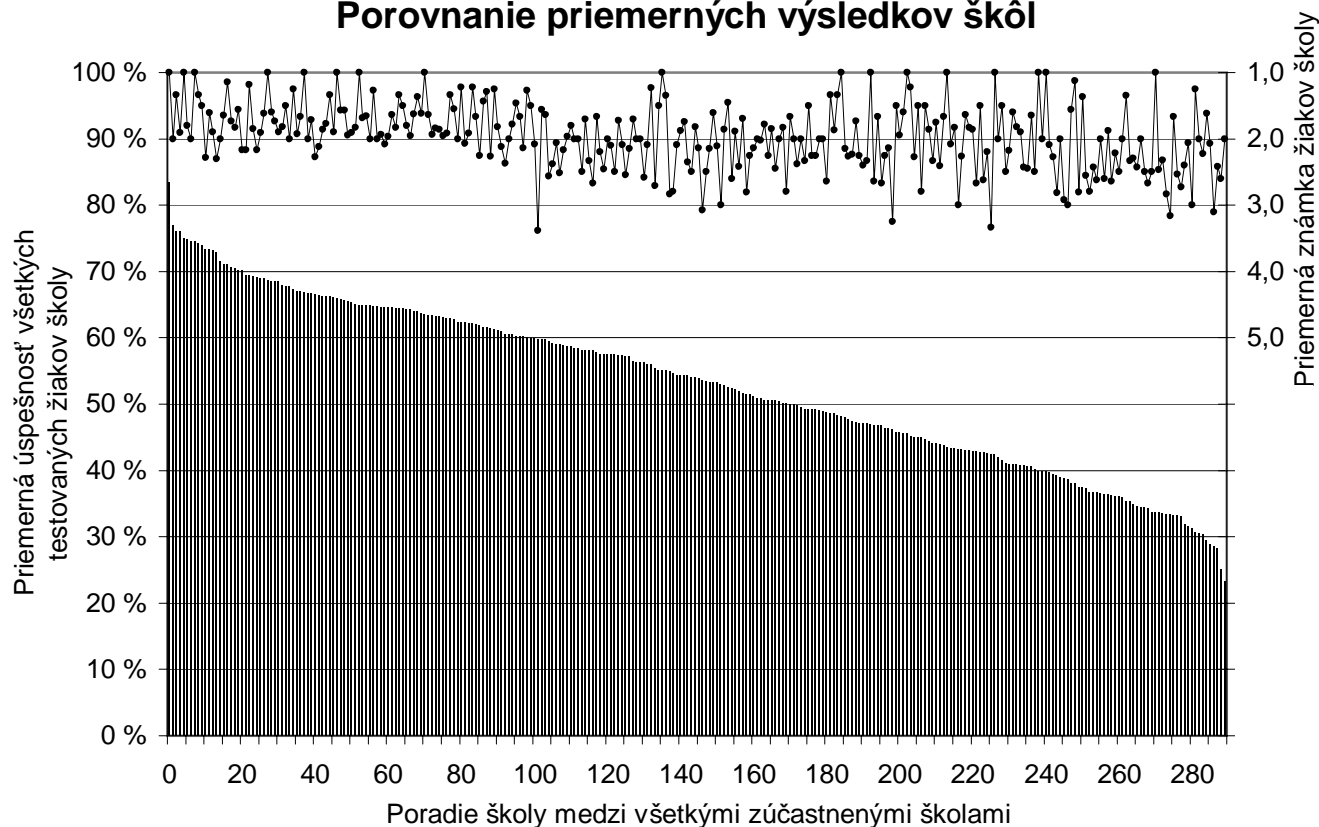
Kraj	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Banskobystrický	488	51,0 %
Bratislavský	698	55,3 %
Košický	668	53,9 %
Nitriansky	571	56,2 %
Prešovský	534	53,3 %
Trenčiansky	315	53,3 %
Trnavský	513	57,2 %
Žilinský	380	53,3 %
	4 167	54,3 %

Pohlavie	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Chlapci	1 547	53,7 %
Dievčatá	2 620	54,7 %
Neuvedené pohl.	-	-
	4 167	54,3 %

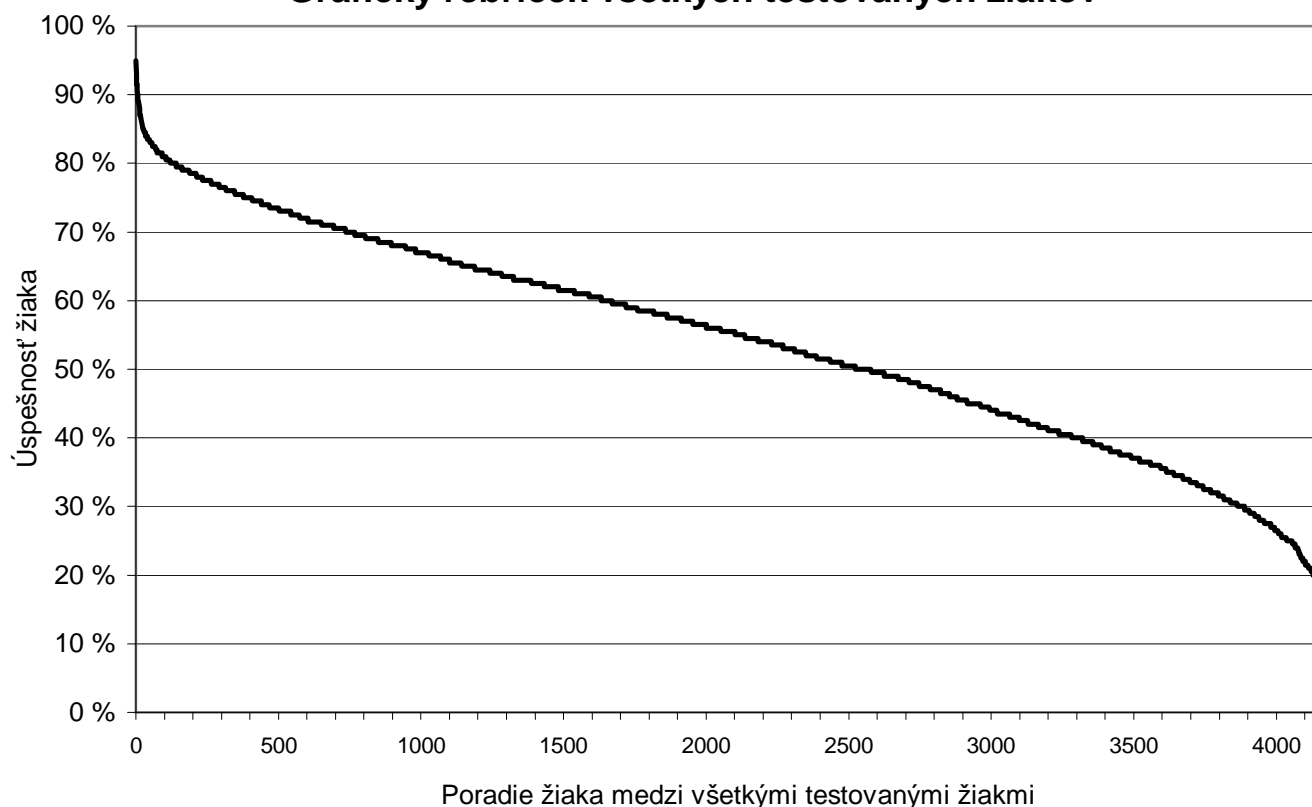
Známka na vysvedčení	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
1	1 387	63,1 %
2	1 562	53,9 %
3	974	46,2 %
4	220	40,2 %
5	20	35,6 %
Neuvedená známka	4	41,0 %
	4 167	54,3 %

Poznámka: hodnoty vyznačené šedou farbou nemožno považovať za štatisticky významné, nakoľko boli získané z príliš malej vzorky žiakov (menej ako 100).

MONITOR 2001 - Test z anglického jazyka Aj-2 Porovnanie priemerných výsledkov škôl

MONITOR 2001 - Test z anglického jazyka Aj-2 Grafický rebríček všetkých testovaných žiakov

Celkové výsledky - Nj

Typ školy	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Gymnázia	2 417	60,6 %
SOŠ	2 373	40,5 %
SOU	323	31,3 %
	5 113	49,4 %

Zriaďovateľ	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Státne školy	4 663	49,7 %
Súkromné školy	172	42,6 %
Cirkevné školy	278	49,1 %
	5 113	49,4 %

Vyuč. jazyk	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Slovenský jazyk	4 853	48,8 %
Maďarský jazyk	203	54,6 %
Iný jazyk	57	86,7 %
	5 113	49,4 %

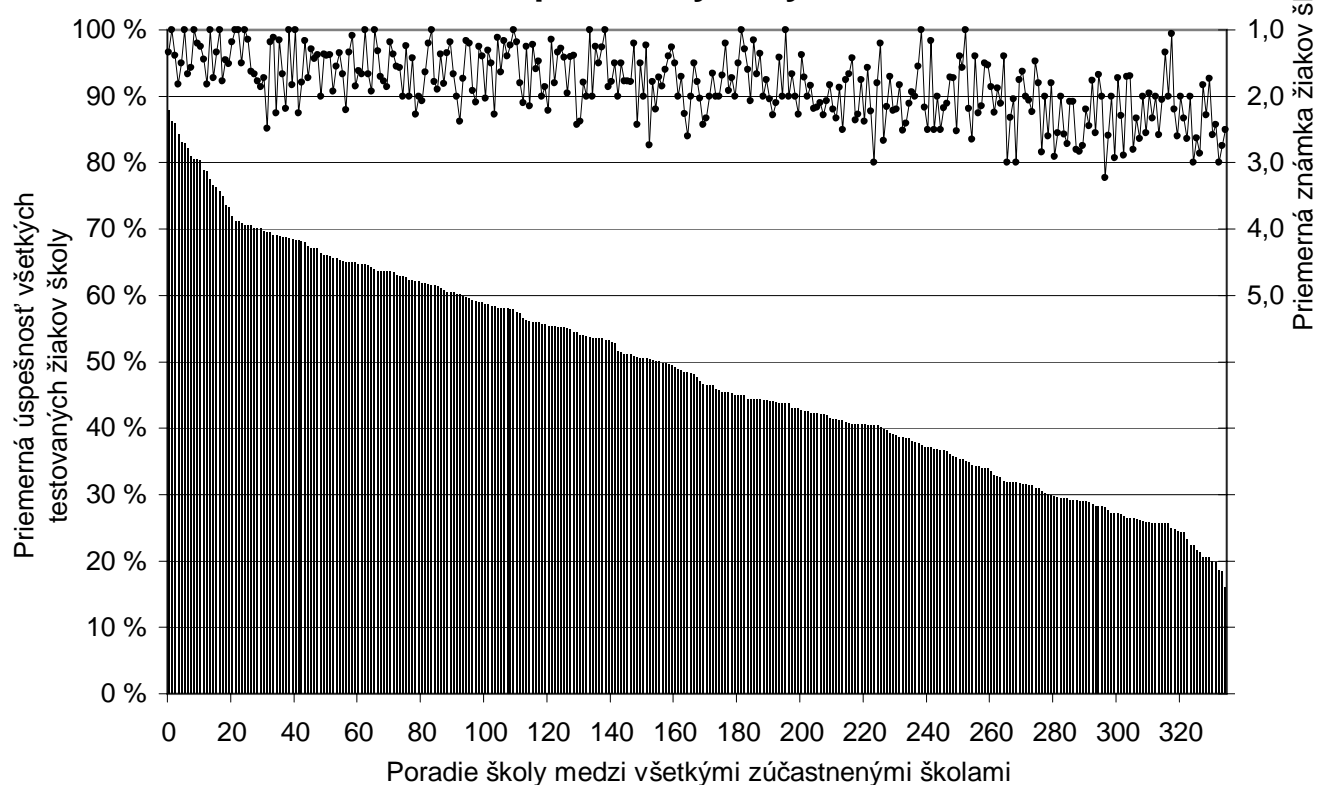
Kraj	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Banskobystrický	686	48,0 %
Bratislavský	854	57,5 %
Košický	636	48,6 %
Nitriansky	678	50,5 %
Prešovský	696	48,0 %
Trenčiansky	637	48,5 %
Trnavský	450	45,1 %
Žilinský	476	44,1 %
	5 113	49,4 %

Pohlavie	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Chlapci	1 761	50,4 %
Dievčatá	3 352	48,9 %
Neuvedené pohl.	-	-
	5 113	49,4 %

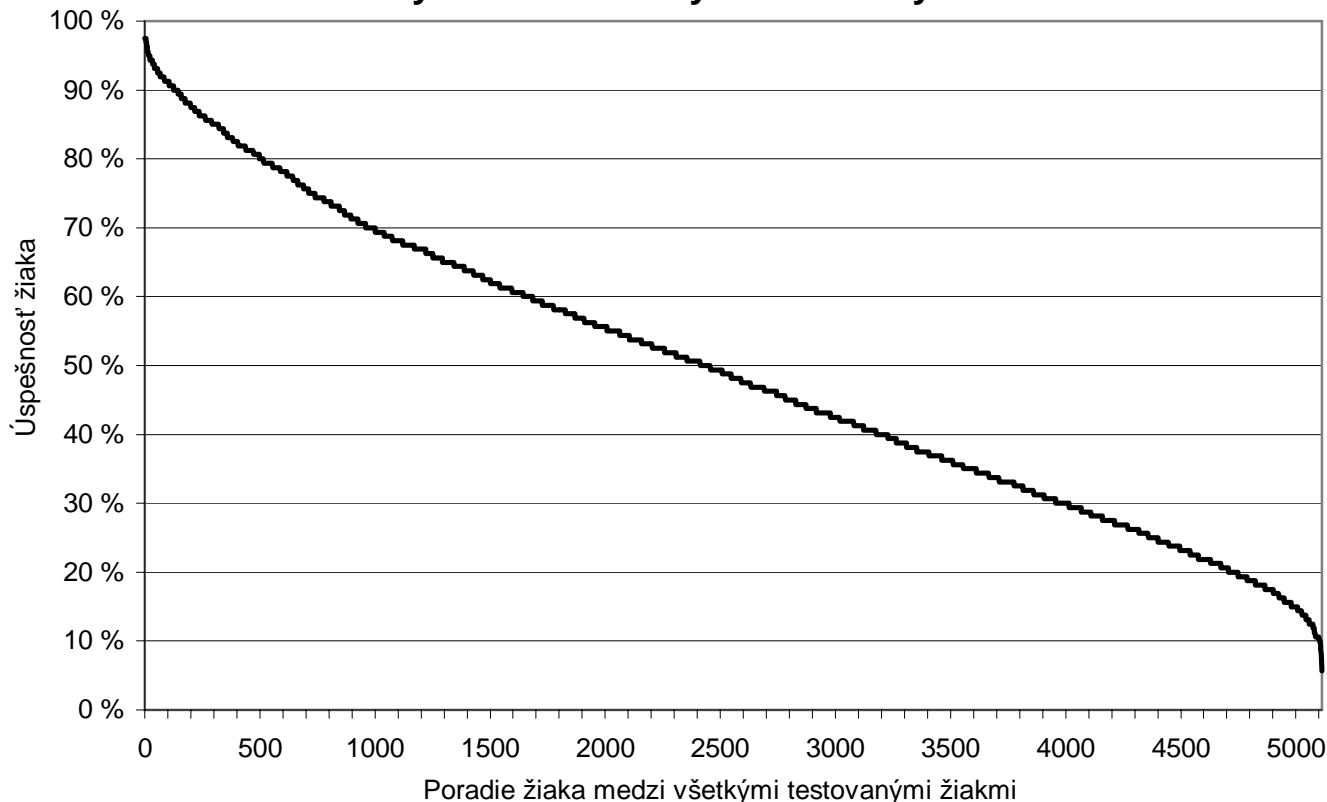
Známka na vysvedčení	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
1	2 115	60,3 %
2	1 714	46,0 %
3	978	38,0 %
4	285	30,5 %
5	16	19,6 %
Neuvedená známka	5	51,0 %
	5 113	49,4 %

Poznámka: hodnoty vyznačené šedou farbou nemožno považovať za štatisticky významné, nakoľko boli získané z príliš malej vzorky žiakov (menej ako 100).

MONITOR 2001 - Test z nemeckého jazyka Porovnanie priemerných výsledkov škôl

MONITOR 2001 - Test z nemeckého jazyka Grafický rebríček všetkých testovaných žiakov

Celkové výsledky - Fj

Typ školy	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Gymnázia	275	57,1 %
SOŠ	88	42,9 %
SOU	8	29,1 %
	371	53,1 %

Zriaďovateľ	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Státne školy	349	53,0 %
Súkromné školy	1	60,0 %
Cirkevné školy	21	53,8 %
	371	53,1 %

Vyuč. jazyk	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Slovenský jazyk	358	51,9 %
Maďarský jazyk	0	-
Iný jazyk	13	85,5 %
	371	53,1 %

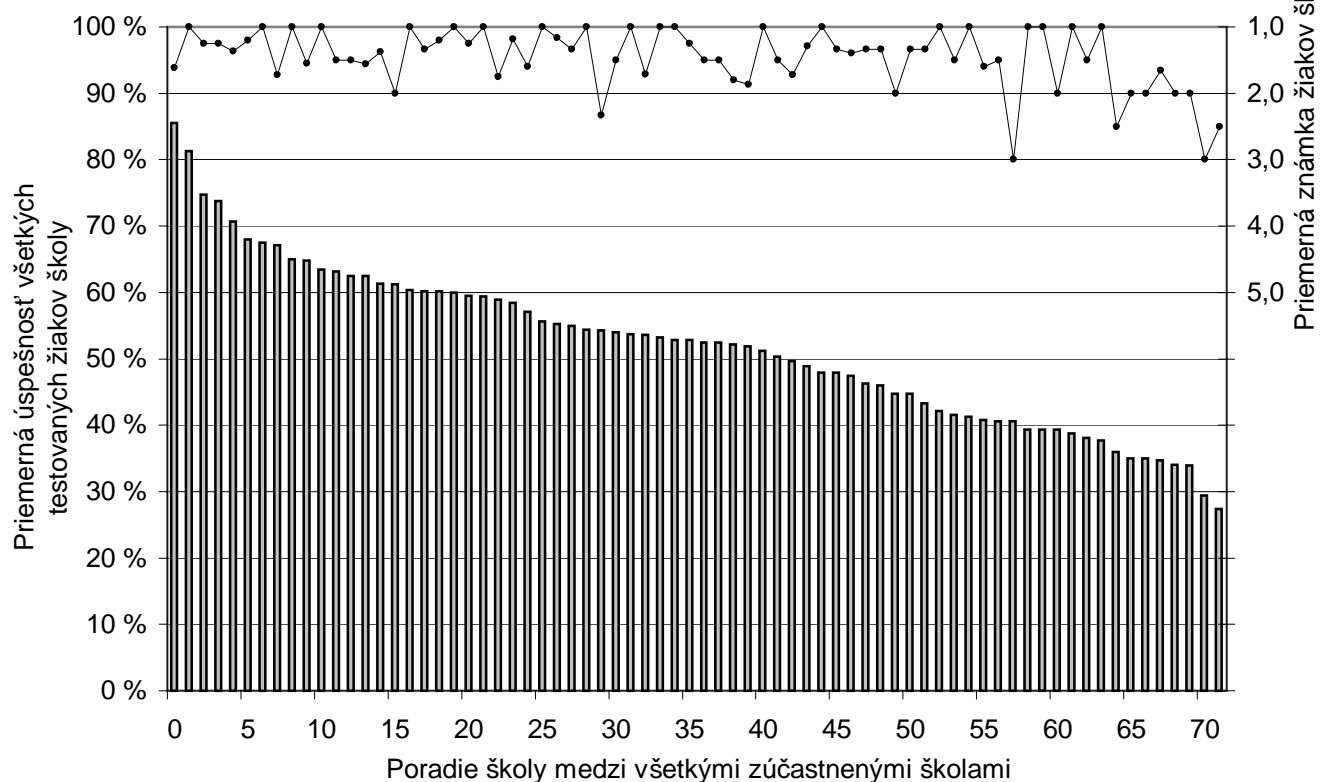
Kraj	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Banskobystrický	88	49,1 %
Bratislavský	76	53,7 %
Košický	27	54,6 %
Nitriansky	35	57,0 %
Prešovský	38	47,2 %
Trenčiansky	46	55,1 %
Trnavský	25	47,2 %
Žilinský	36	64,4 %
	371	53,1 %

Pohlavie	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
Chlapci	79	47,6 %
Dievčatá	292	54,6 %
Neuvedené pohl.	-	-
	371	53,1 %

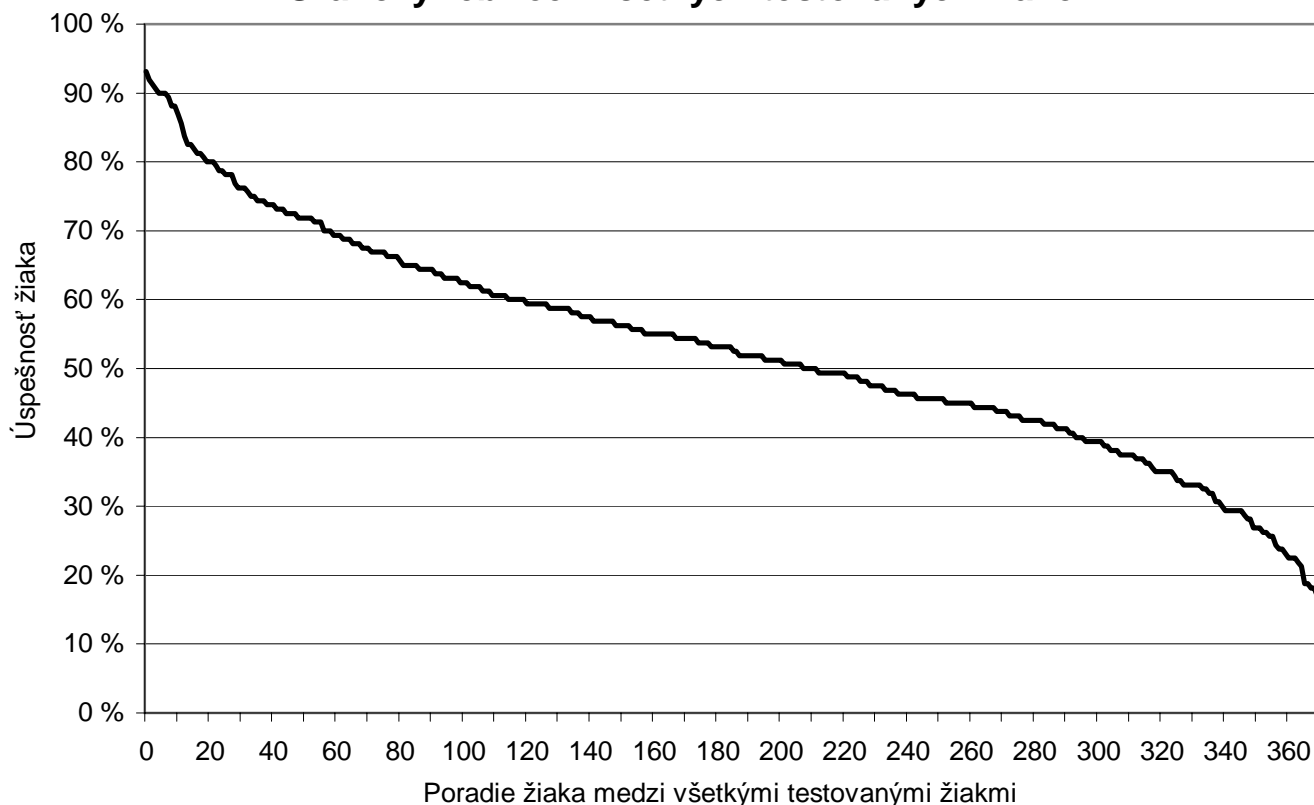
Známka na vysvedčení	Počet žiakov	Priemerná úspešnosť
1	219	58,1 %
2	108	48,9 %
3	36	38,7 %
4	5	30,4 %
5	1	46,3 %
Neuvedená známka	2	53,8 %
	371	53,1 %

Poznámka: hodnoty vyznačené šedou farbou nemožno považovať za štatisticky významné, nakoľko boli získané z príliš malej vzorky žiakov (menej ako 100).

MONITOR 2001 - Test z francúzskeho jazyka Porovnanie priemerných výsledkov škôl

MONITOR 2001 - Test z francúzskeho jazyka Grafický rebríček všetkých testovaných žiakov

Problematika hraničného skóre

Vo všetkých učiteľských dotazníkoch bola nasledujúca otázka:

V teste (... označenie testu ...) môže žiak získať maximálne (... body ...) bodov. Aké by malo byť hraničné skóre, t. j. najnižší počet bodov, ktorý musí žiak dosiahnuť, aby mu bolo priznané, že zložil externú časť maturitnej skúšky z (... názov predmetu ...)?

Na miestach zátvoriek boli v každom dotazníku uvedené označenie testu, maximálny počet bodov a názov príslušného predmetu.

V otázke bol definovaný pojem **hraničného skóre** (resp. hraničnej úspešnosti) ako minimálny výsledok, ktorý by mal byť postačujúci pre absolvovanie externej časti skúšky (bez ohľadu na známku, ktorá bude za toto minimálne skóre udelená). Menší bodový zisk, resp. nižšiu percentuálnu úspešnosť už učitelia nepovažujú za postačujúcu na absolvovanie písomnej časti skúšky. Vzhľadom na prekvapujúce výsledky tejto ankety je potrebné zdôrazniť, že učitelia boli v dotazníku požiadaní o stanovenie hraničného skóre pre konkrétny test, ktorý ich žiaci písali v rámci MONITOR-u 2001.

Výsledky ukázali, že názory jednotlivých predmetových komisií sa v tejto otázke diametrálne rozchádzajú (a to aj v hodnotení toho istého testu). Preto sme pre každý test vypočítali tri hodnoty: priemer najnižších 10 % navrhovaných hodnôt (toto číslo reprezentuje priemerný názor „benevolentných“ PK), priemer najvyšších 10 % navrhovaných hodnôt (toto číslo reprezentuje priemerný názor „najprísnejších“ PK) a celkový priemer návrhov všetkých PK.

Prvý z nasledujúcich grafov zachytáva pre každý predmet (resp. test) tieto tri hodnoty. Z grafu vidno, že s výnimkou maďarského jazyka a literatúry a matematiky M-1 (na gymnáziách) je vo všetkých predmetoch situácia zhruba rovnaká:

- najprísnejšie PK požadujú, aby hraničné skóre bolo niekde okolo 70 %,
- najmiernejšie PK požadujú, aby hraničné skóre bolo niekde okolo 30 %,
- priemerná hodnota za všetky PK sa pohybuje okolo 50 %.

Výnimku tvorí iba maďarský jazyk a literatúra, kde je rozptyl názorov jednotlivých PK omnoho menší ako v ostatných predmetoch, čo treba hodnotiť kladne. Druhou výnimkou je test M-1, kde priemerný návrh „prísnych“ PK dosahuje asi 65 % a priemerný názor všetkých PK je 40 %.

Veľmi dôležitou je otázka, do akej miery sú tieto názory učiteľov realistické a ako by vyzerali výsledky externej časti maturitných skúšok, keby bolo hraničné skóre stanovené podľa názoru učiteľov. O tom vypovedá druhý graf. Za hraničné skóre v jednotlivých testoch bola prijatá priemerná hodnota navrhovaná všetkými PK. Následne bolo zistené, koľko testovaných žiakov v jednotlivých predmetoch by tento rok dosiahlo alebo prekročilo túto hraničnú hodnotu, a teda by externú časť skúšky absolvovali. Čím je stĺpec nižší, tým menej žiakov splnilo kritérium stanovené učiteľmi v podobe navrhovaného hraničného skóre.

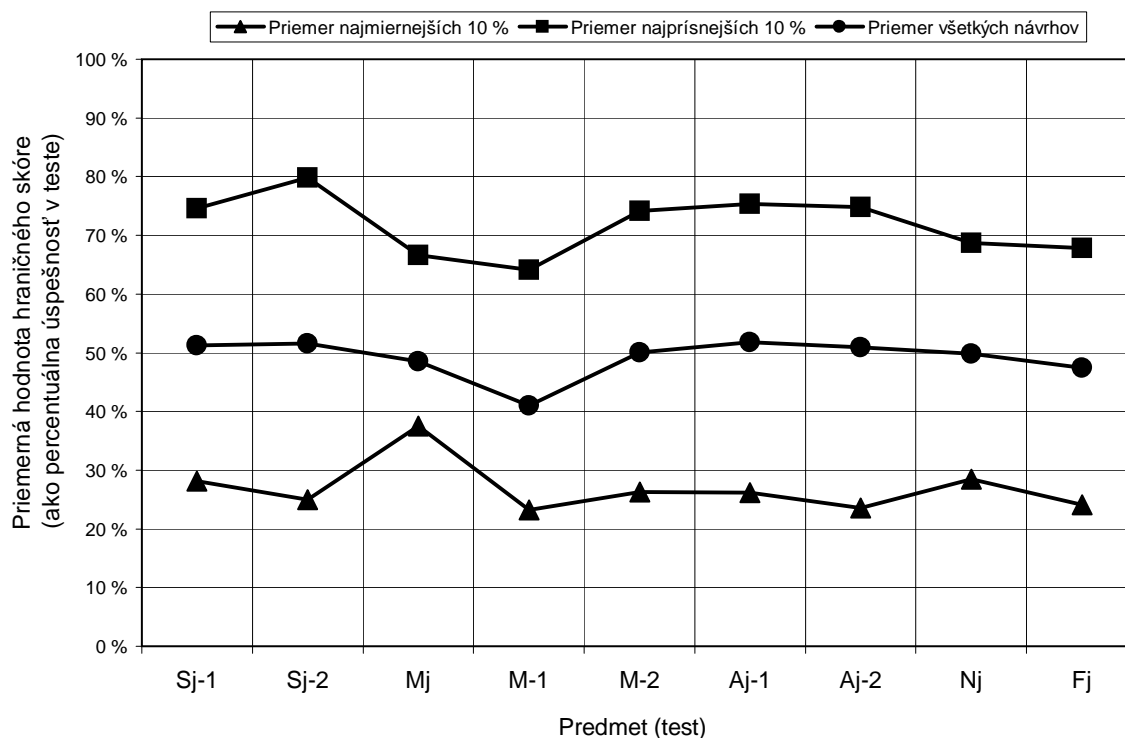
Výsledky sú alarmujúce: Iba v prípade jediného testu – z maďarského jazyka a literatúry – možno hovoriť o akceptovateľnom stave, i keď aj v tomto prípade by počet žiakov, ktorí by neabsolvovali externú časť skúšky, dosiahol 7 %, čo je odhadom 10-násobok súčasného stavu. V ostatných predmetoch by však situácia bola omnoho horšia a zrejme spoločensky neakceptovateľná: podiel maturantov, ktorí by neuspeli v externej časti sa pohybuje okolo 40 %, ba dokonca v prípade testu M-2 (SOŠ a SOU) je to až 76 %. Tieto čísla poukazujú na doslovnú priepasť medzi očakávaniami či nárokmi učiteľov a skutočnými vedomosťami žiakov, ktoré sú schopní na skúške preukázať. Túto priepasť bude potrebné v budúcnosti preklenúť. Znižovanie hraničného skóre pod cca 40 % však nie je možné, pretože pri testoch s výberom odpovede by sa tým neprijateľne zvýšila pravdepodobnosť náhodného dosiahnutia hraničného skóre hádaním. Jediným reálnym východiskom je zníženie úrovne testov, čo sa však u mnohých učiteľov nepochybne stretne s nesúhlasom a s poukazmi na degradovanie úrovne maturitnej skúšky. Ide o vážny problém a kompetentní by sa ním mali čo najskôr začať vážne zaoberať.

Učiteľmi navrhované hraničné skóre pre jednotlivé testy

Učiteľmi navrhovaná hranica úspešnosti,
po dosiahnutí ktorej by sa žiakovi malo uznať
absolvovanie písomnej časti skúšky

Test	Minimálna hodnota navrhnutá niektorou PK	Priemer 10 % najnižších navrhnutých hodnôt	Maximálna hodnota navrhnutá niektorou PK	Priemer 10 % najvyšších navrhnutých hodnôt	Priemer všetkých navrhovaných hodnôt	% žiakov, ktorí by pri navrhovanom hraničnom skóre uspeli	% žiakov, ktorí by pri navrhovanom hraničnom skóre neuspeli
Sj-1	12,5 %	28,1 %	81,3 %	74,6 %	51,3 %	81,7 %	18,3 %
Sj-2	12,5 %	25,0 %	93,8 %	79,9 %	51,5 %	60,6 %	39,4 %
Mj	37,5 %	37,5 %	68,8 %	66,6 %	48,5 %	92,9 %	7,1 %
M-1	10,0 %	23,2 %	80,0 %	64,1 %	41,1 %	60,1 %	39,9 %
M-2	6,7 %	26,2 %	83,3 %	74,2 %	50,1 %	23,9 %	76,1 %
Aj-1	10,0 %	26,2 %	85,0 %	75,4 %	51,8 %	67,3 %	32,7 %
Aj-2	5,0 %	23,6 %	89,5 %	74,8 %	51,0 %	59,4 %	40,6 %
Nj	18,8 %	28,5 %	81,3 %	68,8 %	49,8 %	48,0 %	52,0 %
Fj	18,8 %	24,1 %	75,0 %	67,9 %	47,4 %	62,8 %	37,2 %

Učiteľmi navrhované hraničné skóre pre jednotlivé testy (priemerné hodnoty)

Podiel žiakov, ktorí v MONITOR-e 2001 dosiahli alebo prekročili učiteľmi navrhované hraničné skóre

